Förhållningssätt inom Sveriges Lärare

Beslutad av förbundsstyrelsen
i oktober 2026

Sveriges Lärare

Innehåll

Inledning 3

Förhållningssätt till politiska partier och andra organisationer 4

- Medlemmar 4
- Förtroendevalda 4
- Dialog med politiska partier 5

Hållbarhet och socialt ansvar 6

- Hållbarhet 6
- Socialt ansvar 7

Resor 8

- a. Resor 8
- b. Beställning av resor och ekonomiska förutsättningar 9
- Privat ledighet i anslutning till resa 10

Representation och riktlinjer för användande av förbundets pengar 11

- Alkoholpolicy 11
- Ekonomiskt förhållningssätt 11

Inledning

Detta dokument omfattar förtroendevalda och anställda i Sveriges Lärare och syftar till att ge vägledning i olika typer av agerande och synsätt.

I förbundsstadgarna fastslås tydliga värderingar, att en medlem är skyldig att verka för förbundets sammanhållning och utveckling samt följa stadgeenligt fattade beslut. Stadgarna reglerar också förtroendevalda ska följa den etik och de riktlinjer som fastslås av förbundsstyrelsen. Det är förbundsstyrelsen som tolkar stadgarna och konsekvensbeskriver vilken roll som olika stadgeparagrafer spelar för ageranden hos medlemmar, förtroendevalda och för förbundet som helhet.

Medlemmarna är våra uppdragsgivare. Uppdraget som förtroendevald eller anställd i Sveriges Lärare innebär att alltid sätta medlemmarnas intressen främst och att vi alltid ska uppträda på ett sätt som gör att vi skapar respekt och förtroende för förbundet. Det innebär vidare att vi alltid står upp för våra värderingar och är kostnadsmedvetna i vårt agerande.

Som förtroendevald eller anställd präglar man i hög grad andras bild av Sveriges Lärare. Detta innebär att man inte bara representerar sig själv utan ens agerande och förhållningssätt kommer alltid att ge bilden av förbundet. Vi måste alltid betänka hur vi uppfattas i andras ögon – inte minst i sociala medier och i kontakter med massmedia.

Förbundsstyrelsen ansvarar för att arbetet i organisationen utförs i enlighet med denna policy samt för att kontinuerligt utvärdera och följa upp arbetet.

Förhållningssätt till politiska partier och andra organisationer

I stadgarna för Sveriges Lärare är de grundläggande värderingarna som förbundet vilar på tydliga. De utgör ledstjärnan för vårt agerande och handlande som förtroendevalda, medlemmar och anställda i förbundet. I stadgarna framgår att Sveriges Lärare är partipolitiskt obundet och tar ställning oavsett politisk majoritet utifrån våra värderingar och fastställda politik. Det framgår också att vi tar avstånd från handlingar och organisationer som står i strid med våra grundläggande värderingar samt att vi tar ställning och arbetar för mänskliga rättigheter.

Att vara förtroendevald i en organisation eller politiskt parti vars ideologi, värderingar eller grundläggande principer strider med Sveriges Lärares värderingar är att agera i strid med förbundets värderingar.

Detta förhållningssätt handlar om hur vi utifrån stadgarnas värderingar handlar och agerar i olika situationer. Det handlar delvis också om gränsen för när uteslutning enligt §10 i stadgarna kan användas.

> *”Förbundsstyrelsen kan utesluta medlem om denne grovt bryter mot förbundets stadgar eller beslut, grovt skadar förbundet eller genom sitt handlingssätt motverkar förbundets intressen.”*

Medlemmar

Alla medlemmar förväntas dela våra grundläggande värderingar. Om man inte kan ställa upp på dessa bör man inte bli medlem i förbundet. En medlem kan vara medlem i vilken annan organisation eller politiskt parti som helst och samtidigt vara medlem i Sveriges Lärare.

Om en medlems åsikter eller medlemskap i annan organisation/parti utmynnar i ett agerande som grovt bryter mot stadgarna kan dock finnas skäl för uteslutning ur förbundet. Detta sker efter en utredning där medlemmen och föreningen ges möjlighet att tycka till. Det är upp till förbundsstyrelsen att avgöra utfallet av utredningen och beslut om uteslutning

Förtroendevalda

Den som är förtroendevald är vald av medlemmarna till att driva och företräda medlemmarnas intressen gentemot andra. Det är ett uppdrag som innebär att tillse alla medlemmars intressen och behov. Att leva efter och stå upp för värderingarna är avgörande för en förtroendevald. Gör man inte det är man olämplig som förtroendevald för Sveriges Lärare.

Alla förtroendevalda ska genomgå förbundets utbildning i etik för förtroendevalda. Genomgången utbildning innebär att den förtroendevalda ställer sig bakom Sveriges Lärares värdegrund.

Om en förtroendevald lever efter och står upp för värderingarna avgörs av hens agerande. Om agerandet står i strid med förbundets värderingar är man olämplig som förtroendevald. I det fall förtroendevald agerar i strid med förbundets värdering kan förbundsstyrelsen fatta beslut om att frånta uppdrag från förtroendevald. Innan styrelsen fattar beslut ska förtroendevald ges möjlighet att yttra sig.

Förtroendevald i Sveriges Lärare behöver iaktta stor försiktighet i att kombinera politiska uppdrag i förbundets intressesfär med uppdrag inom förbundet.

Dialog med politiska partier

Sveriges Lärare är en partipolitiskt obunden organisation, men för den skull inte opolitisk. Vi tar alltid lärarnas parti och agerar för att få genomslag för medlemmarnas intressen och behov.

När Sveriges Lärare planerar aktiviteter med politiska partier eller tar ställning till inbjudningar från politiska partier ska syfte och förväntad effekt på de frågor vi driver vara avgörande. Vi väljer själva vilka partier och organisationer vi bjuder in till samtal. Vi tar debatten i de frågor som vi har behov av att påverka både utifrån sakfrågor och vår värdegrund.

Vi låter olika partiers inflytande över politiska beslut som påverkar våra medlemmar vara en parameter för vilka dialoger vi initierar med olika politiska beslutsfattare. Roller eller funktioner som ordförande i en nämnd, kommunstyrelse eller delaktighet i regering gör att dialogen är viktigare än annars.

Vi försätter oss inte i situationer där politiska partier kan använda vårt namn för att föra fram åsikter eller förslag som strider mot våra värderingar.

Enskild förtroendevald ska kunna avstå kontakt med olika aktörer/politiska partier utifrån att vi tar avstånd från handlingar och organisationer som står i strid med våra demokratiska värderingar.

Hållbarhet och socialt ansvar

År 2015 kom världens ledare överens om globala mål för en hållbar utveckling, Agenda 2030. Ett av målen är att lösa klimatkrisen fram till 2030. Alla kan bidra, så även Sveriges Lärare. Ett aktivt hållbarhetsarbete är helt nödvändigt för att Sveriges Lärare ska vara en trovärdig aktör och för att förbundet ska leva som man lär.

Sveriges Lärare strävar efter:

- Att arbeta för miljömässiga förbättringar inom områden som är väsentliga och påverkbara
- Att öka medvetenheten om miljöarbetet hos medlemmar, förtroendevalda och anställda.
- En hög andel resefria möten och när vi reser så ska det vara motiverat. Dock ska fysiska möten genomföras när det finns behov av att ses fysiskt. För de resor vi gör klimatkompenserar förbundet centralt för utsläppen.
- Eftertänksamhet präglar alla val vi gör kring att använda medlemmarnas pengar.

Hållbarhet

Sveriges Lärare vill bidra till ett hållbart samhälle och arbetar för att den egna miljöpåverkan minskar genom:

- Att sträva efter en hög andel resefria och digitala möten för att minska klimatpåverkan.
- Att vid resande ska det väljas ett alternativ med låg miljöpåverkan. Tåg bör av miljöskäl väljas när så är möjligt.
- Att sträva efter att förebygga avfall enligt EU:s ramdirektiv för avfall. Det innebär att i första hand förebygga avfall, i andra hand återanvända och i tredje hand materialåtervinna. Ordningen i avfallshierarkin gäller under förutsättning att det är miljömässigt motiverat och ekonomiskt rimligt.
- Att sträva efter minskad energiförbrukning och att den energi vi använder ska vara fossilfri.
- Att ställa krav på att leverantörer och samarbetspartners har ett aktivt miljöarbete och en antagen miljöpolicy. Inköp utvärderas utifrån kriterier för miljö- och sociala krav, närproduktion, produktens egenskaper och pris, där den vara väljs vars samlade bedömning är mest fördelaktig.
- Att vara återhållsamma och ha miljömedvetenhet kring inköp av material såsom profilprodukter och förbrukningsmaterial med tanke på plaster och bomullstillverkning.
- Att ständigt arbeta för att bli bättre i miljöarbetet och hitta nya, mer miljövänliga alternativ, bl.a. genom att kontinuerligt utvärdera och följa upp befintliga arbetssätt, rutiner och avtal.
- Att eftersträva källsortering och återvinning av matavfall under alla arrangemang som ordnas av förbundet.

Socialt ansvar

Sveriges Lärare eftersträvar:

- Att alla leverantörer av produkter, tjänster, logi, transporter och livsmedel ska inneha kollektivavtal. Vi väljer rättvisemärkta produkter där det är möjligt och tar i övrigt miljömässig och etisk hänsyn vid upphandlingar och inköp av produkter och tjänster. Den leverantör vars samlade bedömning är mest fördelaktig avseende miljö- och sociala krav och pris ska väljas, när detta är möjligt.
- Att den värdegrund som finns i förbundets stadgar ska genomsyra de val av leverantörer, arrangörer och samarbetsaktörer som förbundet gör.

Resor

Grundläggande är att alla som reser på förbundets bekostnad ska välja sitt sätt att resa utifrån ett sammanvägt ekonomiskt, miljöanpassat och socialt hållbart perspektiv. Det ska vara lätt att göra rätt och utifrån detta finns nedanstående förtydliganden.

a. Resor

1. Alternativ med låg miljöpåverkan som tåg, buss eller tunnelbana/spårvagn ska i första hand användas. Attestant[1] kan i förväg godkänna resa med flyg, för enskild resa eller för en period, se punkt 3.
2. Resor med bil som anslutningstranport till annat färdmedel är tillåtet om kollektiva färdmedel inte finns eller är rimligt att använda. För att bedöma rimlighet kan attestant tillfrågas.
3. Resor med flyg måste vara godkända av attestant i förväg. En riktlinje för att få godkännande för att använda flyg är att det rör sig om resor som är längre än 50 mil och/eller alternativ med låg miljöpåverkan måste påbörjas från hemmet tidigare än kl.06:00 på morgonen och/eller medför hemkomst senare än kl.22:00. Om flyg godkänts av attestant ska markanslutning i Stockholm göras med flygbuss/kollektiva färdmedel, i första hand pendeltåg eller flygbuss, och i undantagsfall flygtaxi som ska vara godkänt av attestant i förväg. Alternativet att ta kostnad för exempelvis kollektivtrafik i Stockholm och sedan göra reseräkning för utlägg finns också. Arlanda Express respott för frekvent åkare med tidsbesparingsbehov kan också godkännas i förväg av attestant.
4. Resor med bil som enda färdmedel ska vara godkänd av attestant i förväg. En riktlinje för att få godkännande är att samåkning sker eller att elbil används.
5. För resor som måste påbörjas från hemmet tidigare än kl.06:00 finns det möjlighet att ta nattåg/nattbuss alternativt tåg (eller flyg enligt punkt 3) dagen innan aktiviteten med erbjudande om övernattning på destinationsplatsen. På motsvarande sätt gäller att för resor som medför hemkomst senare än kl.22:00 finns det möjlighet att ta nattåg/nattbuss alternativt tåg (eller flyg enligt punkt 3) dagen efter aktiviteten med erbjudande om övernattning på destinationsplatsen. Om övernattning på förbundets bekostnad på destinationsplatsen behöver ske ska detta alltid vara godkänt av attestant i förväg. Om det blir billigare med hotellrum och resa, än transport samma dag alt nattåg/nattbuss, kan detta godkännas av attestant i förväg.

Resor som utförts utan attestants godkännande i förväg när sådant krav finns, kan komma att debiteras den enskilda individen.

Bonuspoäng från resa får av skattetekniska skäl inte användas privat eller skänkas till annan aktör så som välgörenhet.

[1]Attestant för kostnadsställen på lokal nivå är utsedd lokal företrädare i lokalförening eller motsvarande och på nationell nivå kanslitjänsteman.

b. Beställning av resor och ekonomiska förutsättningar

1. För deltagande i nationella och regionala sammankomster beställer du resa på det sätt som Sveriges Lärare anvisar. Vid användande av upphandlad resebyrå ansvarar den enligt avtal för att varje bokning sker i enlighet med *Förhållningssätt inom Sveriges Lärare* och är instruerad att rapportera eventuella avvikelser. Vid bokning av resa måste korrekt kostnadsställe anges. För att erhålla korrekt kostnadsställe, kontakta ansvarig kanslitjänsteman om det inte framgår av inbjudan.
2. Deltagare ska välja billigaste bokningssätt enligt anvisningar som är tillämpliga i den aktuella situationen för vederbörande. Kostnaden för varje bokad resa via upphandlad resebyrå är stigande från:
   a. Kontobokning (för de som är frekventa bokare och har licens för konto hos resebyrå) – *billigast*.
   b. Bokningsformulär/mejl – *billigare*.
   c. Telefonbokning – *dyrare*.
   d. Telefonbokning utanför kontorstid – *dyrast*.

Alternativet att privat ta kostnad för exempelvis kollektivtrafik i Stockholm och sedan göra reseräkning för utlägg finns också. Då tillkommer inga administrativa avgifter.

3. I inbjudan till aktiviteten finner du vilka ekonomiska förutsättningar som gäller för den aktuella aktiviteten, exempelvis vem som betalar rese-, hotell-, konferenskostnad och eventuellt lönebortfall som ersätts av förbundet.
4. Om du haft kostnader som ersätts av Sveriges Lärare i samband med aktiviteten så fyller du i en reseräkning. Det är viktigt att originalkvitton/lönespecifikation bifogas. Reseräkningen ska vara förbundet tillhanda inom 3 månader samt inom rätt verksamhetsår, efter avslutad aktivitet. Reseräkning som inkommer senare kan avslås om inte särskilda skäl föreligger. Förbundet står inte för matkostnader under resa om inte maten utan extra kostnad ingår i biljett.
5. Traktamente utgår inte vid endagsförrättningar. Traktamente utgår inte heller vid endagsförrättning där resa på grund av restid måste företas dag före eller dag efter förrättning.

   Den som gjort en tjänsteresa/förrättning utanför den vanliga verksamhetsorten och inte fått traktamente kan medges skatteavdrag för ökade levnadskostnader. För att få avdrag för ökade levnadskostnader (ökade kostnader för måltider och småutgifter) krävs
   a. att tjänsteresan är förenad med övernattning och
   b. att platsen du rest till ligger mer än 50 km från arbetet och bostaden, det vill säga utanför din vanliga verksamhetsort.

   Om du vill begära skatteavdrag gör du det på inkomstdeklarationen under punkt 2.2 (tjänsteresor).
6. Om du får förhinder och inte kan delta på aktiviteten så är det viktigt att du hör av dig till ansvarig kanslitjänsteman så snart det är möjligt och avbokar din plats.
7. I de fall du uteblir eller avbokar dig sent från en aktivitet kan en avbokningsavgift tas ut. Avbokningsvillkoren finner du i inbjudan eller bekräftelse.

8. Vid reseförseningar ska anspråk om förseningsersättningar från aktuellt företag ställas genom deltagarens försorg, om resan kvalificerar sig för förseningsersättning. Förseningsersättning tillfaller individen som gör resan och drabbas av försening.

Privat ledighet i anslutning till resa

Det är möjligt att i direkt anslutning till resa förlägga privat ledig tid på förrättningsort. Resenär ska vid privat ledighet i samband med resa alltid agera på ett sådant sätt att det motsvarar förbundet grundläggande värderingar och ta särskild hänsyn till hur det kan uppfattas av andra förtroendevalda, medlemmar och utomstående.

Det är inte möjligt att avsluta resa på annan ort än hemorten eller där avresa skedde i Sverige.

Ledighet i samband med resa kan förekomma om resenär vill komma tidigare alternativt stanna kvar på förrättningsorten. Av försäkringstekniska skäl gäller detta kortare vistelser om totalt upp till tre dagar före och/eller efter planerad dit-/hemresa.

Sådan ledighet ska stämmas av med attestant och ledighetens längd ska stå i proportion till resans längd. Detta gäller alltså för resor som inte omfattas av den reglering som finns i punkt 5 ovan under ”a. Resor”. Samtliga kostnader för den privata delen av resan bekostas av resenären, kostnad för ditresa och/eller hemresa får inte avsevärt avvika från kostnad som den ursprungliga resan skulle inneburit.

Sveriges Lärare avråder från att närstående som inte har uppdrag för förbundet reser samtidigt. Om närstående reser samtidigt ersätts inga extra kostnader och denne får inte exempelvis få resa eller boende bokad genom förbundets resebyrå.

Representation och riktlinjer för användande av förbundets pengar

Vid representation nationellt och internationellt är det viktigt att vi genom vårt sätt att uppträda bidrar till att bibehålla Sveriges Lärares goda rykte. Under internationella uppdrag representerar man inte bara Sveriges Lärare utan betraktas av omgivningen även som representant för den svenska fackföreningsrörelsen och Sverige. Det är därför självklart att vårt agerande och vår attityd återspeglar Sveriges Lärares värdegrund och den skola och samhälle vi vill ha i Sverige och världen.

Sveriges Lärare har stor kontaktyta där representation kan vara ett bra sätt för förtroendevalda eller anställda vid kansliet att påverka eller lägga grunden för framtida relationer som gagnar Sveriges Lärares medlemmar. Extern och intern representation kan förekomma vid utländska besök, i samband med kontakter inom Sverige, jubileumsfiranden, kongresser och personaldagar.

Vi vill förena en väl fungerande verksamhet med ett långsiktigt hållbart arbetsliv och därför ska all vår representation präglas av återhållsamhet och gott omdöme. Representationen ska vara av betydelse för, och motiverad av, vår verksamhet och inte avvika mot vad som är normalt umgängessätt.

All representation ska ske med måtta och kostnaderna ska hållas inom rimliga och försvarbara gränser och på ett sådant sätt att det inte kan ifrågasättas av medlemmarna

Årsmöte alternativt styrelse har vid behov möjlighet att fatta beslut om att ersätta lönebortfall till förtroendevald med fackligt uppdrag utan bibehållna löneförmåner. Det är inte tillåtet för den lokala nivån (ej årsmötesbeslut, ej heller styrelsebeslut) att fatta beslut om arvoden till förtroendevalda.

Alkoholpolicy

Sveriges Lärare bjuder inte på alkohol på någon nivå, lokal eller nationell. Undantag från detta kan endast beslutas av förbundsordföranden eller kanslichefen. Detta kan endast ske i undantagsfall och med tydlig motivering i att det är av betydelse för verksamheten. All representation under normal arbetstid är alltid alkoholfri.

Skulle alkohol, utan ovanstående undantagsbeslut, trots allt förekomma i redovisning av förbundets pengar kommer summan att bokföras som skuld och styrelsen blir personligen som individer återbetalningsansvariga för skulden.

Ekonomiskt förhållningssätt

Riktvärden för kostnader för extern och intern representation fastställs av kanslichefen.

Vid representation ska det på kvittot uppges vilka personer som deltog, inkl. dig själv, för- och efternamn samt från vilken organisation eller företag personerna kommer. Även syftet med representationen måste uppges.

Konferenskostnader skall i möjligaste mån faktureras. I samband med attest av fakturan skall deltagarförteckning granskas.

Dricks betalas som regel inte med förbundets pengar, med undantag för andra länders praxis och regelverk. Skulle dricks trots allt förekomma i redovisningen av förbundets pengar kommer summan att bokföras som skuld och föreningens styrelse blir personligen som individer återbetalningsansvariga för skulden.

Sveriges lärare har det viktigaste samhällsuppdraget – att ge våra barn och elever en likvärdig utbildning av hög kvalitet. Och lärare ska ha bra löner och bra villkor. Som det största akademikerförbundet jobbar vi för att göra skillnad för Sveriges lärare och studie- och yrkesvägledare. Med 300 000 medlemmar är vi en kraft att räkna med på varje arbetsplats.

Sveriges Lärare

portalen.sverigeslarare.se/forhallningssatt — SVLT1537 2026-10